

হুইয়েন লানপাউ নিংথৌকাবা, ৩ক্টোবৰ ১০, ২০১৬, ইম্ফাল ৪০ শুবা চহী, ১৯০ শুবা মশীং

স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি

পোলিটিক্স যাওদবা স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি পামই

মণিপুৰ লেজিসলেটিব এসেমব্লিগী তৰামাখোইশুবা মীখল নকশিল্লকপগী মতীক মীখল অসিদা য়াম্মা কন্না লম্বা তৌগনি হায়না পানৰিবা ইন্দিয়ন নেসনেল কোংগ্ৰেস (আই এন সী) অমসুং ভাৰতিয়া জনতা পাৰ্টি (বি জে পি) অনীগী মৰক্তা হুম্বা হেনগৎলেক্লি। দিমোক্ৰেসিগী তঙাইমক ফদৰা শৰুকা ওইৰিবা মীখল ময়াদা পোলিটিকেল পাৰ্টিশিংনা মখোয় মখোয়গী পোলিসী প্ৰোগ্ৰামশিং মীয়ামদা খঙহন্দুনা ভোটৰশিং ফাননবা হোৎনবা হায়বসি হৌনশানি। মীখলগী মতম লেপত্ৰিবনিনা ইলেক্সনগী কোদ ওফ কন্দক্টসু লাভ্ৰি। অদুব পাৰ্টি অনীগী লুচিংবশিংনা মফম অমদা হেজা পাঙথোকপা পব্লিক মিটিংদদি চৈনদবা, হুমদৰা যাওভ্ৰে। মৰু ওইনা চীফ মিনিষ্টৰ ওক্ৰম ইবেবী৷ যাওনা কোংগ্ৰেস লুচিংবশিংনা সৈ্ টৰদা লৈঙাক্লিৰা বি জে পিগী খৌশিল যানিংদৰা ফোঙদোক্তুনা ৱা ঙাঙলি। অমৰোমদনা চহী ১৫ লৈঙাক্লৰুৰা চীফ মিনিষ্টৰ ইবেবীনা লুচিংবা কোংগ্ৰেস লৈঙাক্লী খৌশিলদা অৱানবা, মীচং-মীখাই নাইবা কয়ামৰুম যাওৱে হায়না মৱাল শীৱি। মখোয় মশেল মৱাল শীনৰা হায়ৰসিদি মহৌশানি। কোংগ্ৰেসনা মণিপুৰদা তৌবা অফৰা থবক বি জে পিনা অফবনি হায়ৰোই, বি জে পিনা মণিপুৰীগীদমক পায়খৎপা অফৰা থবকশিং কোংগ্ৰেসনা তৱাম্মা ওক্ৰোই। মসিনি ইন্দিয়াগী দিমোক্ৰেসিদা ফজদৰা মচৎ হায়বদু। নেসনেল স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি মণিপুৰদা শেনবা চহী ২০১৪-১৫ দা পায়খংলগনি হায়না লাউথোকথি। বি জে পি লৈঙাক্লী ফোংথিবা চহীগী এচিবমেণ্টকী ৱিপোৰ্ট কাৰ্দতা নেসনেল স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি এক্ট মণিপুৰ হায়দুনা তৱেৎশুৰা পোইণ্টদা যাওৱি। ৱিপোৰ্ট কাৰ্দ অদুদা মণিপুৰ গভৰ্গমেণ্টনা খৌবাল দিষ্ট্ৰিক্টকী মফম অমদা স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি শাননবা লম একৰ ৩৩৬.৯৩ মিনিষ্ট্ৰি ওফ য়ুঠ এফোৰ্স এন্দ্ স্পোৰ্টসতা ট্ৰান্সফৰ তৌৱৰুে হায়না ফোঙদোক্লি। নেসনেল স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি বিল ২০১৬ তা পুথোক্লনৰা মিনিষ্ট্ৰি ওফ লো এন্দ্ জষ্টিসকা তানৱি হায়নসু পল্লি। মণিপুৰদা নেসনেল স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটিগী খুদোংচাবা পীৱিবসিগী মৰু ওইবা মৱম নোৰ্থ ইষ্টকী ষ্টেটশিংগী শান্নৰোয়শিং গ্ৰাস ৰুট লেভেলদগী শেমগৎপা য়াননবনি হায়ৰি।

প্ৰাইম মিনিষ্টৰ নৱেন্দ্ৰ মোদীগী লৈঙাক্ল৷ ষ্টেট অসিগী য়াম্মা মৰু ওইবা নেসনেল হায়ৱে-৫৩ (ইম্ফাল-জিৱিবাম লম্বী) শেন্দ্বা পুৰ্লিং চঙদৰা অমসুং স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি পীৱে হায়ৱগা হৌজিক ফাওবা মসিগী কান্নৰা ফংহনৰা ঙমদবসি কোংগ্ৰেসকী ওইনদি পাঙথোক্দৌৱিৰা মীখল অসিদা বি জে পিবু চৈননবগী অটৌৰা মৱম অনী ওইহল্লে। স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি অসি থবক হৌবা ঙমদবগী মতাংদা চীফ মিনিষ্টৱনা হায়ৱিৰনা য়েংনবা লৈবা মফম খন্দোক্লগা, য়েংনবা লৈতৰা মফমদা স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি শাবা য়াই হায়বসিনি। অমৰোমদা ৱাফম অসি কদায়ফাওবা অচুস্থনি হায়না লৌবা যাবগে হায়বসি ৱাহং অমনি। মিনিষ্ট্ৰিনা য়ুনিভৰ্চিটি অসি শাননবগীদমক বিল অমা শেন্সা মখৌ তাই। বিল অমা শেন্সা মতমদা লৈগদৌৱিৰা য়ুনিভৰ্চিটি অদুগী হেদ কাৰ্টৱস কদায়দনে হায়ৰা অমা পন্দৰা য়াদে। হেদ কাৰ্টৱস পন্নৰা লম অদু কদায়দা লৈবগে হায়না থিবদা লৈঙাক্ল৷ মিনিষ্ট্ৰিদা শীল্মথিবা লম অদু য়েংনবা লৈ, কোৰ্টতা কেস লৈ হায়বনচিংবা ৱাফমশিং মথং-মথং লাকপদা বিল অমা হাউসতা পুথোকপদা খুদোংচাব্ৰিবদুসু ঐথোয়না খঙমিন্নৰা চঙই। মতাং অসিদা পজ্ৰনিংবা ৱাফমদি য়েংনবা লৈতৰা ইম্ফাল ইষ্ট দিষ্ট্ৰিক্টকী মনুং চনৰা কৌক্ৰুজা স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি শাবীয়ু হায়ৰদা লৈঙাক্ল৷ য়াথিদে। লমগী মমল লুপা অমফাওবা লৌজৰোই, অপাস্থা লম লৌবীয়ু হায়ৰদসু তাবিথিদে। অমৰোমদনা খৌবাল দিষ্ট্ৰিক্টকী য়াইথিৰী লৌকোলদা য়ুনিভৰ্চিটি শানবগীদমক লৌৱিৰা লমশিং অসি লম্নাই মীওইশিংদগী লৈঙাক্ল৷ শেল তিংনা লেবনি। লায়ৱন্ত্ৰৰা ষ্টেট অসিদগী অটৌৰা শেনফম অমসু চাদিং তৌহনৰা অদুগা অমুকসু য়েংনৰা লম ওইহনৰা হায়বসি অফবদি নঙে। খৌবাল নংত্ৰবদি য়ুনিভৰ্চিটি অসি শাফম লৈত্ৰবৱা, হীৱম অসিগী মতাংদা মণিপুৰ লৈঙাক পুকচেল শেংবা মখৌ তাই। ইমপ্লেয়ািশিংগী তোলােৰ ফাওবা পীৰা নিংথিনা ঙমদ্ৰিঙৈ অসিদা লম্নাই মীওই কয়াদগী লম লৈবদা শেল কয়া য়াম্মা এক্স চেক্টৱদগী চংথিবগে হায়ৰা লৈঙাক্ল৷ মীয়ামদা পুথোকহমিংই। স্পোৰ্টস য়ুনিভৰ্চিটি শাবগী ৱাফমদা বি জে পি অমসুং কোংগ্ৰেসনা মীখলগী পোলিটিক্স শান্নৱিবসি তোকসি, পোলিটিক্স যাওদৰা য়ুনিভৰ্চিটি অমা লৈহন্নৰা পাৰ্টি অনীমক্ল৷ চুংশিন্নৱগা থবক তৌৱকপদু মণিপুৰগী মীয়াম্মা পামগনি হায়না খল্লি।

✉ ... এডিটৱদা থাৱকপা চিৰ্টি ... ✉

পেন্দবগী খোল্লাও

ইকায়খুম্‌জৱিৰা এডিটৱ,

মতমসিগী অণুনবা মৰকসিদা পূৱক্ৰিৰা চাওখৎপগী খোঙজেলনা তৌবা ঙমদৰা লৈত্ৰৰা মতম অসিদা অফবগী লংলা লংজিন নোংমা নোংমগী মাঙথৱকপনা হিংবদা ৱাৱৰা খুন্মাই ওইৱৰুে, অশিংবনা অপথংবু ঙমদুনা চাৱে, তুংগী মীৱোলশিংবু লুচিংবশিংনা শুম (উদা লৈবা তীল) শাদুনা চাৱে, মনুংদদি হোৱৰবা, মপানখোংদা য়েংবদদি কীভম কায়দৰা, লমজিং-লমতাক তৌৱিৰা খুন্মাইগী খৌগল তৌৱিবশিংনা অৱানৰা লম্বীদা লমজিংলগা ফগদবসি কদাইদনে। নুশি চান্নবগী থাক্ৰা হাংনা শুনৰা ওইৱৰা, অপাস্থা, নুংশিৰা শাজিমদুনা মীওই কয়াগী পুন্সিদা মেসিংনদুনা পুন্সি পিখম্‌হনৰা, মীহাং-মীপুনগী লংলা লংজিন খঙদনৰা হোংনবনা ঙসিগী খুন্মাইগী শক্তম ওইৱৰুে। লমচং শাজং, থকসি-খাসি ফজবগী শক্তম, থন্মোয় শেংবগী অশেংবা ৱাখল মমি শামখিদুনা লৈখা তাৱক্লৰা, লায়ওং খঙদনা নাৱৰা ঙসিগী ঐথোয়গী খুন্মাইনি। শ্বৱ হোনবদা চিংশিন্দুনা চঙথিৰা মহিক্ৰা মান্নৱৰা, ফন্তবগী ৱাখলনা লূপখিদুনা অফ-ফন্ত খঙদ্ৰৰা মতমগী ঈচেলনি। চংন-কাঙলোন মথক-মখা ওন্দুনা অচুস্থ৷ তৌবনা খুন্মাইদগী তোখাই তাৱৰা, ফন্তবগী খৌশিল যৌদাং কয়না য়োৎকদবগী ঙাইৰি ঙসিগী খুন্মাই। মতমগী যাওল অঙকপগী মশক্লি থিংবদা ৱাৱৰা। হ্ৰানবনা ছথিবিদি খৱদনি অদুব মৈনা চাকন্ত্ৰবদি তুম্মা মাঙই হায়নৱিবনি। ফণ্ডৰা মৈৱিনা ৱাইৰা হৌৱক্লিৰা অসি মতম চানা মৈজাও ওইনা চাক্ৰিঙৈদা কলহৌৰা ঙম্ব্ৰগী শক্তি অদে পীনহৈৰা মপুনা সোসিএল ওৰ্গেণাইজৱ অমসুং খঙ হৈৱৰা লমজিং লমতাকপীৱিৰা মপী-মপা ওইবশিংদা পীনবীদুনা মুন্মা খন্না নৈনহনবীয়ু।

মচানা মমা-মপাবু হাংলে, মনাওনা ময়াম্‌বু যৌদাৱে, থক খা ওন্ৱৱে। তৌগদৰা কৱিনো অৱাবগী মশক ওইৱে। থবক ইনখাং শুনিংদবনা থল্লে, মোৰাইলগী চক ওল্লে। য়েংহৈদ্ৰে ফিজ়েং চাকচা, শমকক-লাকক, চংফম লৈত্ৰে লম্বী সৱক, ককচেং চংপগা মান্নৱে গাড়ী পৱেং পৱেংনা, হে চাওখৎপা মতমগী ঈচেল। অমনা ঙাঙৰা অমনা তাবিদ্ৰে। মসিদবু কৱম্মা অপুনৰা শক্তম পুৱক্লনি। মান্নৰা খুন্মাই পুৱকসি লাউৱি খোঙজং কয়া চঙশিন্দুনা, মফম খুদিং ঈহৌনা থল্লে। মনা পংলে, মমিং তাংলে লমজিংবশিং। কৈদৌঙৈ লাক্কনি মান্নৰা খুন্মাই, অপুনবগী ৱাৱেইশিন। পোকপ্ৰবৱা-পোক্ৰিবৱা লমজিং লমতাক্‌দৌৰা অচুস্থ৷ চংপা মীয়ামগী মপি-মপা ওইগদৰা লমজিংবশিং। হে ইমা মণিপুৰ ওইহনবীয়ু, পোকণীয়ু অচুস্থ৷ লজিং লমতাৰুপা ঙম্বা, কংথোকপগী খৌজাল লৈবা মপাৱি-মমোম। হৈ মৰু অমনা হৈ ময়াম পািল্লি। পেন্দবগী খোল্লাও লাউজৰিৰা ঐহাকপু অৱানৰা পাপকী লম্বীদা চিংশিনবীগুন। তাইবঙ শেন্সা মপুগী খুয়াখাদা তোল্পৰা ননাইনা খুৰুমজৰি। পীনহৈৰা নহাক্ৰা পীনবীয়ু। অচুস্থ৷ লম্বীদা লমজিংবীয়ু। ঝাই পূন্ম মকপু খৌজালগী মিংয়েংনা য়েংবীয়ু।

অদোমগী - অথোকপম তোন্না ৱাংথৈ য়োংলাল লৈৱক

Monday, October 10, 2016, Imphal

লৌমীশিংগী কাখল

লৌউ-শিংউগী ৱাহং পাউখুম

- খামেন অশিনৰা চাৱাশিং লিংথোক্লৰা মতুংদা মনাদা তীলনা মৰী-মৰী চংগী দাগ তাহল্লিৰা অমসুং তীলকুপশিং নগ্না য়াম্মা য়াওই। মসি থোক্তনৰা মাঙজৌননা কৱি কৱি তৌৰা য়াবনো। গ্ৰীন হাওস মনুংদা থাৰ্বনি। - *প্ৰেমচান্দ সিংহ, কৈবুল লমজাও*
- ⇒ খামেন অশিনবদা তাৱিৰা তীলকুপশিং হুাইটক্লই ভাইৱসকী লায়না কয়া অমা শন্দোকই। মৰী-মৰী চংগী তীল লীফ মাইনৱদা নক্তা মখল কয়াগী তীলশিং তাৰা হচ্চনৰা চাৱাশিং (পান্ধী মখল খুদিংমক) লিংথোক্লৰা মতুং নুমিং ২০ নি শুবগা **Voliam flexi** মিলিলিটৱ ১২ ঈশিং লিটৱ ১৫ খুদিংদা য়ানশিল্লগা শেন্সৰা হীদাক্ত পান্ধী মখোঙদা মিলিলিটৱ ৫০-১০০ (পান্ধী চাওৰা খেলবগী মতুং ইমা) হাপকনি। য়াম্মা লায়ৰা মওন্দা হাম্মা য়াই। স্প্ৰেয়ৱগী মচিন কোমথোকহল্লগা পান্ধী মখোঙ মখোঙদা হাম্মিৰা য়াই।

- ফৌ মৰু চংৰা হৌৱে; তুচ্চথৰা যাওৱে, মতেন থংৰা ফৌ মচু ওল্লে। অদুব ৱাইক তাবদগী পান্ধীশিং

ডা: য়ুম্নাম বেদজিং সিংহ

মণিপুৰদা মুক্তা হায়না খঙনৰা পৰ্ল হায়ৰিৰা পোংশক অসি অকনৰা মকু পানৰা কোংগ্ৰেংগুম্বা জিবশিংগী অথোংপা টিশুশিং মৰুওইনা মেণ্টলনা পুথোকপনি। পৰ্ল হায়ৰা ৱাইেসিমক য়াম্মা ফজৰা, য়াম্মা ভাঙৰা অমসুং ময়াম্মা পান্নৰা হায়ৰা ৱাইেসিং অসিদগী লাকপনি। মুক্তা অসি কেলসিয়ম কাৰ্বোনেটকী অপীকপা ক্ৰিস্টেলেইন লায়ৱ ময়াম্মা পুনশিন্দুনা শেশ্বনি। মুক্তা অসি মখল অহুম থোক্ৰা খায়দোকপা য়াই। মথোযশিং অদুদি ঃ- ১) মহৌশানা মতোমতা লৈজৰকপা মুক্তাশিং ২) কোংগ্ৰেংগুম্বদা থাৱগা শেন্সা মুক্তাশিং ৩) খৃংশেমগী ওইৰা মুক্তা মখলশিং অসিনি।

মহৌশানা মতোমতা লৈজৰকপা মখলগী মুক্তাশিং অসি মীওইবনা ওইহনৰা নন্তবনিনা য়াম্মা ভাঙনা ফংই অমদি মসিগুম্বা মুক্তা অমা ফংননৰা হোৎনবদা কোংগ্ৰেং নংত্ৰগা ওইসটৱ ময়াম হাংদোক্তুনা থিৰা দৱকাৱ ওইৰা মৱম্মা মমলসু য়াম্মা ভাঙই। মুক্তাশিং অসি কোংগ্ৰেংগুম্বা জিবশিংগী মকুগী মনুংদা কৱিগুম্বা পোংশক অমা হায়ৰদি লৈবাক মচেং, নুং মকুপ, পেৱাসাইট কুস্থ৷ নংত্ৰগা মেণ্টলদা অশোকপা য়াওন্দগী মেণ্টলগী মচেংকুস্থ৷ চঙথিবদগী মখোয়দা নুংঙাইতৰা ফাওৱন্তনবগীদমক পুথোৱকপনি।

কৱিগুম্বা কোংগ্ৰেং অমদগী মেণ্টলগী মচেং অমা লৌৱগা অতোপ্লা কোংগ্ৰেং অমদা হাপচিল্লগা মুক্তাশিং পুথোকই। হাপচিন্ত্ৰিৰা পোংশক অসিনা মৱম ওইদুনা মুক্তা পুথোক্লকপনি। অগুম্মা মুক্তা পুথোক্লবগী থৌওং কয়ামৰুম লৈ। থৌওংশি অদুদি গোানদা হাপচিল্লগা শেন্স, তোংশাদা হাপচিল্লগা শেন্সা অমসুং মেণ্টলদা হাপচিল্লগা শেন্সা অসিনি। ঐথোয়না অপাস্থা মওংগী পোংশক অমা হাপ্তুনা মুক্তা শেন্সবদি ঐথোয়না হাপচিল্লিৰা

থৌদাং য়ামিন্নদুনা অফৰা মৰু পুথোকপা

== এস সুমগোল সিংহ ==

মৰু হায়বসি য়াম্মা মৰু ওই হায়দুনা মৰু কৌৱিৱা হায়ৰা ফাওৰা যাৱে হায়নৱিবনি। লৌউ পোথোকশিং পুথোকপগী চাং হেনগংহননদা মৰুনা অটৌৰা যৌদাং লৌদুনা লাক্লি। লোয়ননা মৰু হায়বসিনা লৌউ কাংলোন খুদিংমকপু মাঙদা পুদুনা চংলিৰা গাড়ী অমনি। গাড়ী অসিনা লেপথিবদা হায়ৰদি মৰুনা লৈত্ৰবদা লৌউৰা লেপথিগদৌৱিবনি। মৱম অদুনা মৰুবু মশা ফ্হল্লৰা /গাড়ীদুবু কীভম ফনা থল্লৰা, মদুবু থৌৱিৰা হায়ৰদি লৌউ-শিংউ তৌৱিবশিংনা নীংথিনা হৈ থিংনা লৌ উৱৰা অমসুং গাড়ীদুনা যৌগদৌৱিৰা লম্বীদুনা /লৌ উবদা ওচৰা পোেলমশি অদুনা মতম চানা, খৱা হোংনা ফহনৰা /ফংহনৰা ঙুম্ববতদা লৌউ শিংউনা মাঙলোমদা য়াঙনা চেনৰা ঙমগদৌৱিবনি। মসিদা পূন্মমকী যৌদাং চাউনা লৈ। গাড়ী নিংথিনা শেন্ধী শাবিবনা লৌউ বৈজ্ঞানিকশিংগী থৌলংনি অদুগা লম্বী ফহনবনা লৈঙাক্লী যৌদাংনি। মণিপুৰ লৈঙাক্ল হৌজিত্তি মৰুগী মৰু ওইববু খঙবিদুনা লৌউ লৌইশঙগী খুখাংদা যৌদাং য়ামিন্নদুনা অফৰা মৰু পুথোকপগী খুদোংচানৰা সীদ সৰ্টিফিকেচন সেল অমদি থল্লীৱে। মসিগী মখাদা অফৰা মৰু পুথোকপগী থবক খৱদি সি এ য়ু, আই সি এ আৱ, লৌউ লৌইশঙ, কে ভি কেশিংগা অমদি থৱায় যাওৰা লৌ উৱিৰা ইচনি ইনাওশিংগা পূন্না চংমিন্নদুনা অফৰা মৰু পুথোকপা হৌৱে।

মৰু কৱিনো? - লৌউ-শিংউগী লোন্দা থাননৰা শীজিন্নৱিৰা পূন্মমকপু মৰু কৌই। খুদম ওইনা ফৌদি হায়ৱগা ইপা ইপুশুনা থাননৰা ফৌবু খঙৱৱম্বী, ইচম চম্মা ফৌ কৌৱমদে, কোভা চাননৰা থল্লিৰা অদুবনা ইচম চম্মা ফৌ হায়ৱগা খঙনৱম্বী। মসিগী অৰ্থ য়াম্মা লৈ। অসুম্মা চুগী মমিং য়াওৰা মতাংশিংবু, আলুশিংবু, পান্নাওশিংবু, শিং, য়াইঙংগী মনাওশিংবু থাননৰা শীজিন্নৰা মতমদা মৰু হায়না খঙনগনি। লৌউ-শিংউগী লোন্দা, কোভা চাননৰা থল্লিৰা ফৌ অদুবনা গ্ৰেন হায়না খঙ্টনে।

অফৰা মৰু কান্নৰাবু কৌৰো? - ভোক্তাবা চেনফম থোকপা মণুন খৱা চেনৰা মৰুশিংবু অফৰা মৰু কৌননৰা মচাক ওইহল্লি। মণুনশিং অদুদি ঃ ১) পাৱি পুৱি শেংৰা (জিনেটিক পুৱিৰিট) - থাগদৌৱিৰা মৰু অদু ৱাৱা শেংৰা ওইৰা তাই। খুদম ওইনা সনাফৌ থাৱগা সনাফৌ হৌৱক্লবনি, তম্ফ৷ ওইনা থোৱকপা য়াদে। জিনেটিক পুৱিৰিট অসি ৯৮% ওইৰা তাই। হায়ৰদি সনা ফৌ পান্ধী চামগী মনুংদা ৯৮ তি সনাফৌ ওইগদবনি। অনীনা অতোপ্লা ওইৰা ফাওবদি য়াই। ২) অমোং অকায যাওৰা ঃ উচ্চল, নুংকুপ, চৈতেক-চৈৱাং, ফৌহাম, অতোপ্লা পান্ধীগী মৰু, চৰু-মতেক্ৰচিংৰা অমদি অতোপ্লা পোংলমশিং য়াওৰা য়াদে।

৩) মৰুনা হিংবগী মণুনশিং ঃ (ফিসিওলাজিকেল পুৱিৰিট)

ক) ইলিলগী চাং - ১৩%। মসিদি য়াম্মা কননা ফৌৱগা অদুমক যাৱে। চাং য়েংগে হায়ৱগদি ফৌ খৱা লৌৱগা খুনিংনা লৈখাইৰা মতমদা চেঙ মপুম ওইনা থোৱক্লৰৰা অদুগা চেঙ অদু য়ানা চিকপদা কক লাওৰা মখোল থোৱক্লবি যাৱে। খ) মতেন থোকপগী চাং - ৮৫%। গ) মপাঙ্গল- মশা ফনা হৌৰা ঙম্ব্ৰগী চাং অদুবনি। ফৌহামদীসু ফৌ হৌৰা ঙম্বী অদুবু কৈদৌনুংদা মশা ফৰা পান্ধী ওইৰা ঙল্লেই। ঘ) হিংবগী চাং- মৰুশিং অদুগী মৰুজা কয়া য়াম্মা হিংলিবগে হায়বদুনি। হিংলবিদি মতেন শৌইদনা থোক্কনি। ৪) লায়না তীলনা - মৰু মশা শেংৰা তাই, লায়না চেনৰা মৰু য়াওদৰা তাই, লোয়ননা তীলগী মৰুম অমদি মচা য়াওদৰা তাই।

অফৰা মৰু পুথোকপগী লৌউকাঙলোন ঃ অফৰা মৰু পুথোক্ৰুনা লৌমীশিংদা মৱাং কায়না মতম চানা যৌহন্নবগীদমক মৰুগী মখলশিং (ক্লাস) মথং-মনাও নাইনা পুথোকপগী কাঙলোন শেমদুনা লৈ। মৰুগী মখলশিং অদুদি ঃ- ক) নুৱিক্সেন সীদ খ) ব্ৰীদৱ সীদ গ) ফাউন্ডেসন সীদ ঘ) ৱেজিষ্টৱৰ সীদ - মসিমদি কান্ধেক্ৰৱে ৩) সৰ্টিফেইদ সীদ-মসিমদি অফৰা অশেংৰা মৰু হায়দুনা ময়ামদা ফংহিল্লবদুশুনি। হায়ৰিৰা মৰু মফলশিং অসিবু য়োল্লিৰা অদুগী মথক্তা থাৱিৰা লেবেলগী মচুশিংদা- ব্ৰীদৱ সীদকীনা- সনা মচু হাইগপ চঙৰা নাপুনি। ফাউন্ডেসনগীনা - অট্ৰেবিণ। সৰ্টিফাইকীনা - শংলপ তৌই।

অফৰা মৰুগী কান্নৰা ঃ অফৰা মৰুনা থাৰা মতমদা চাখোক অসি ১৫%-২০% ফাওৰা হেনগংহনৰা ঙম্বী। হায়ৰদি কোংত্ৰী হেজা পেক্ৰুগা থাবগা অফৰা মৰুনা থাবগা চপ মান্না হোংনবদা ফংৰা চাখোক অনীসি য়েংনবদা অফবনা থাবনা ১৫%-২০% হেমা থোকই হায়বনি। পৱিদা ফৌৰোং ১০০ থোক্ৰম্মা অদু ১২০ থোকই হায়বনি। অসুম্মা মণিপুৰগী লৌ পৱি চাওৱাক্ৰা লাক্ অমা মখাই খৱা হেনৰা অসি লৌহিনমক অফৰা মৰুনা শিন্দোকপা ঙুম্ববদি ফৌগী চাখোক অসি লাক্ ৩০ গী মথক্তা হেনগৎপা ঙমগদৌৱিবনি। অদুব লাইবক থিবিদি মণিপুৰদা অফৰা মৰুনা কয়া য়াম্মা লৌফমদা থাৰা ঙুম্ববগে? কৱম্মা াওইথোক্কনি?

সীদ ৱিল্পেসমেণ্ট ঃ থানৱিৰা মৰুশিং অফৰা মৰুনা শিন্দোকপবু সীদ ৱিল্পেসমেণ্ট কৌই। লৌফম অপুনবগী চাদা কয়া য়াম্মা অফৰা মৰুনা শিন্দোকপা ঙুম্ববগে হায়বগী চাং অদুব নংত্ৰগা চঙগদৰা অপুনৰা মৰুগী চাদা কয়া য়াম্মা অফৰা মৰুনা শিন্দোকপা ঙুম্ববগে হায়বৰোমদা পাৱবসু মদুবু সীদ ৱিল্পেসমেণ্ট ৱেট হায়না খঙ্টনে। মণিপুৰগী ওইনা হায়ৰিৰা অসি কয়া য়াম্মা লৈবগে হায়বদু চপ চানা হায়ৰা ঙমদ্রবসু য়াম্মা নেল্লি, চাদা ১০-১৫ দগী হেদে হায়ৰা য়াই। অটৈ ষ্টেট খৰগী অমুক য়েংসি।

অক্স প্ৰদেশ - ১০০%, টামিল নাদু-৭০%, কৰ্ণাটকা ৪২%, আসাম - ৪৬%, পঞ্জাব - ৪০%।

লৌমীশিংগী কাখল

ভাঙশিল্লকপা য়াওৱে। মসিবু হীদাক কাপ্লগা কান্নৰা ফংথিগড়া ফংলৰোইম্মা? হীদাক কাপ্লবদি কৱি হীদাক কাপকনি খঙজুগ্ৰাই। - *এম নন্দেবী সিংহ,চাইৱেন*

⇒ খাওগদৰা নুমিং ১৫ নি ২০ নি লৈথিগদৰা ওইৱবদি **Dantotsu** কাপসি। গ্ৰাম অনী ঈশিং লিটৱ ১৫ খুদিংদা য়াম্লগা পান্ধীগী মখোঙ চোৎনৰা কাপসি। শঙম অমা চাওৰা লৌফমদা হীদাক গ্ৰাম ১২ কাপকনি। ষ্টিক্ৰ মিলিলিটৱ ৫ সু লিটৱ ১৫ গী সোলুনন খুদিংদা হাপহৌসি।

ফৌদি পুথোক্লবগী লৌফম অমা

ফৌদি পুথোকপগী কাঙলোন ঃ ১) ঙসিদি ইন্দিয়াগী অয়ান্ধশিংদা চঙশিন্নিমবগী ওইৰা মওন্দা অয়ান্ধা চঙশিন্নৱক্লি। মওং অসিদি সাইণ্টিষ্টশিং, এক্সটেলন পাৰ্সোনেলশিং, মৰু পুথোক্দৌৱিৰা মীওইশিং, সৰ্টিফিকেট পীগদৌৱিৰা মীওইশিং পূন্না চংমিন্নবগী মওংনি। থৌওং অসিনা মাই পাকপগী চাংসু য়াম্মা হেনৰা থেংনৱি।

হৌজিক ফৌদি পুথোকপগী লৌউকাঙলোন খৱা য়েংসি ঃ ক) লৌফম খনৰা ঃ হান্ননা মান্নদৰা ভেৱাইট থাথিৰা মফমদা খৱা হেনৰা মিৎয়েং চঙদুনা চেকশিন থৌৱাং লৌখৎত্ৰবদি শৌইনিঙাই ওইৰা মৱম্মা মফমশিং অসিদা থাৱেইদবনি। অদুব কনাগুম্বনা তঙাইফন্দা থাদৰা য়াদে হায়বদি মফমদুদা হৌৱকপা য়াৰা হাৰগী ফৌশিং হৌদোকহল্লৰা মতুংদা মথোয়বু হান্না মাঙহলৰা হোংনগনি।

খ) আইশোলেচন ঃ মৰু পুথোক্লৰা ফৌ থাগদৌৱিৰা মফম অদু অতোপ্লা মান্নদৰা। ফৌশিংদগী লাণ্ণা থাৰা তাই। মৰু থাগদৌৱিৰা লৌফম অদু অটৈ ফৌ থাফমদগী মিটৱ ৩ মায়কৈ খুদিংমক্তা লাণ্ণহনগনি। নংত্ৰগনা থংনৱিৰা ফৌ অদু য়াম্‌দ্রবদা থা মখাই অমদগী তাদনা অমনা ঙুনৰা নংত্ৰগা থেংনা শাংপা ওইগদবনি। গ) লৌহোন হনৰা ঃ ফেদোম নাহিনা শেন্সগা লন্ত্ৰুগ্ৰ হনবিগনি। ফৈদামশিং মিটৱ অমদগী হেমা পাকহনগনুসি। মসিনা লৌহোন শেন্সৰা মতমদা খুদোং য়াম্মা চাবা হেলহনগনি। ঘ) মৰুদা হীদাক তোংপা ঃ ক্লোৱোপাইৱিফোং ২০% ইসি মিলি: ৪ গা কাৱব্‌ন্দজিম ৫০% গ্ৰাম ৪ গা পূন্না ফৌদি কিলো অমগীদমক চঙগনি। ফৌদি অদুনা তীলনা অমদি লায়না চেনৰা মৰু ওইৱল্লবদি য়াম্মা কান্নৰা ফংগনি। হীদাক হেনংপগী মওংদি ভোঙান ভোঙান লৈগ্ৰে।

২) **হাৱ হাম্মা** ঃ অটৈ ফৌ থাৰবা মালৈ অদুবু পোটাস খৱা হেমা হাম্মা ফৈ। মণিপুৰগী ওইনা পৱিদা য়ুৱিয়া কিলে ১৬০-৭০; সিঙ্গল সুপৰ ফোসফেট: কিলো ২৫০-৬০; য়ুৱিএত ওফ পোটাস: কিলো ৮০ চঙগনি। অহুম্‌ক থোক্‌না চাইসি। ১) অৱেইৰা খৌইবদা য়ুৱিয়া তঙ্ৰাই অমা এস এস পি পূন্না পোটাস তঙ্ৰাই অমা হায়ৱিবশিং অসি পূন্না চাইগনি। ২) মচা কয়া পোক্ৰুপগা মতমদা লেমহৌৰা য়ুৱিয়াগী তঙ্ৰাই অমা অমুক অদুগা ৩) মশা তাশিনৰা মতমদা লেমহৌৰা য়ুৱিয়াগা লেমহৌৰা পোটাসকা পূন্না চাইগনি। ৪) হাৰেংৰা: নাপীগা ফৌগা য়েংনৱবদি চাখোক য়াম্মা হইহু হায়বসি ইথং খঙনৱৰা অমনি। মতম চানা নাপী হীদাক শীজমাসি। ৫) ফৌমাং খন্দোকপা ঃ মসি য়াম্মা মৰু ওইৰা থৌৱম অমনি। মসি ফৌ মৰু শেংহনবদা তৌদৰা য়াদ্ৰৰা অমনি। লৌহোন ওইৱিঙৈ মতমদগী হৌনা মান্নদৰা খন্দোকপা হৌৰা যাৱে। মতম পূন্মমক্তা কুপশেন্স মনুং অমদা মান্নদৰা থেংনৱবদি চিনদহা হেজা লৌখোক্কনি। মসি ফৌ লেক্ৰম্মদই ফাওৰা চখাবিগনি। ৬) লায়না তীলনা ঃ মতম মতমদা তাৱকপা খুদিংমক ঙুকথোৱল্লা অখঙ অহৈ মতম চানা তানবীগনি। ৭) লোক